18-3 Gerinc strukturális elváltozása következtében kialakult funkciózavar / fogyatékosság miatt szükséges rehabilitáció ellátási programja

I-II. szint, szakmakód: 2205.

A gerinc csigolyáinak kóros elváltozása, mely különböző etiológiai folyamatok eredményeként keletkezik, eltérő progresszióval és ennek megfelelően különböző kórjóslattal bír. A funkcionális eltéréseket a súlyosság, a kezelés módja határozza meg az alapbetegség tünetei mellett. A gerinc mobilitásának csökkenéséből adódó zavarok (önellátás) általában önmagában nem jelentősek, de amennyiben a terhelhetőség csökkenésével társul rehabilitációt igényel. Serdülő kortól a testkép megváltozásából adódó pszichés terhelés is okozhat a tevékenységek, részvétel területén problémát.

1. **A páciensek állapotának jellemzése:**

   1.1. Betegség / rendellenesség és a kialakult károsodás / funkciózavar / fogyatékosság leírása

   Lásd a NEAK honlapján közzétett kitöltési útmutatót, illetve törzseket, továbbá a 6. pont tartalmazza a szakmai ajánlást.

   1.2. Állapot-súlyosság: A rehabilitációra kerülő személyek állapot-súlyossága a program kezdetén limitek megadásával: **enyhe**

   1.3. Humánerőforrás szükséglet:

   1.3.1. Ápolói szükséglet: **kicsi**

   1.3.2. Specifikus szakdolgozói szükséglet:

   alapcsomag: gyógytornász, fizikoterápiás szakasszisztens, pszichológus (legalább heti 2x), ortopéd műszerész (elérhető, rendszeresen konzultáló)

   bővített csomag: fentiek + hydroterápiás szakember, gyógymasszőr, ergoterapeuta, gyógyúszás oktató

   1.4. Fogyóanyagok

   1.4.1. Napi átlagos gyógyszer szükséglet: kicsi

   Alapbetegség(ek) miatt szükséges típusos gyógyszerek: köptető, légzéstámogatók

   Rehabilitáció során szükséges gyógyszerek: fájdalomcsillapító, izomlazító

   1.4.2. Napi átlagos kötszer- egyéb orvosi és orvostechnikai anyag szükséglet: kicsi

   Alapbetegség(ek) miatt gyakran szükséges anyagok:

Rehabilitáció során szükséges anyagok: gipsz fűzőminta-vételhez, gipszágyhoz, pozicionáló eszközök, mobilitást segítő eszközök egyéni adaptációi

1.4.3. Napi átlagos diagnosztikai anyag (fogyóeszköz) szükséglet: kicsi

Alapbetegség(ek) miatt szükséges diagnosztikai anyagok:

Rehabilitáció alatt szükséges diagnosztikai anyagok: rtg. felvételek

2. Betegutak leírása

2.1. Hogyan kerül a páciens rehabilitációra?

Házi/iskola orvosi szűrést követő ortopéd szakvizsgálat után, vagy az alapbetegséget kezelő (neurologus, pulmonológus, kardiológus, traumatológus) javaslatára

2.2. Mi a jellemzője az adott betegcsoportnak a rehabilitációs ellátás időzítésére vonatkozóan?

jellemzően **programozható** rehabilitáció, kivétel a műtéti előkészítés, illetve a műtét utáni állapot, valamint a gyorsan progrediáló esetek, ekkor a lehetőleg 1 hónapon belül

3. A rehabilitációs ellátó helyre vonatkozó kívánalmak leírása

3.1. Járóbeteg ellátás: programozható módon, alapcsomag, I. szinten szakrendelésen.

Bővített csomag II. szinten elsőbbségi szükséglettel: gerinc korrekciós műtét előkészítése, illetve a műtét utáni rehabilitációs ellátása; **programozható:** a gyorsan progrediáló esetek korábbitól esetleg eltérő terápiás programja, egyéb pozicionáló eszközök, ill. mobilitást biztosító eszközök alkalmazására, ezek használatának betanítására és hydroterápia alkalmazása is szükséges. **Tartama:** folyamatosan a serdülés befejeződéséig, periódusos 2-3 hetes szakaszokban, illetve 14 éves kor alatt folyamatosan

3.2. Fekvőbeteg ellátás: elsőbbségi, II. szinten:

kivételesen gerincműtét után szövődmények (bénulás, érzészavar) felléptekor. **Tartama: 30-50 nap**

Folytatólagos ambuláns ellátásban (kontrollok, döntés a további rehabilitációs szükségletről) milyen programokra lehet szükség a szokványos ellenőrzésen túl?
Egyéb szükséges REP-ek lehetnek: 3-1; 17-3;

Ellátási szint: a növekedés-fejlődés miatti állapotváltozás, valamint az alapbetegség progressziója miatt a szokványos programok közül változó lehet a szükséglet (elvek, mint fent)

A serdülés/gyermekkor végéig gyermekgyógyász specifikációjú rehabilitációs szakember irányításával, ezt követően a progresszív alapbetegségekben élet hosszan az állapottól függően évente maximum 2-4 alkalommal 2-6 hetes kúra keretében

4. A rehabilitációs terápiás program kötelezően elvégzendő és dokumentálandó elemei

az adott betegcsoportban a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint

5. A rehabilitáció eredményességének értékelése

5.1. Változást jellemző teszteredmények:

- **FNO,**
- **FIM motoros funkciók és FIM összes (kötelező), valamint**
- **további tesztek a funkciózavar függvényében a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint:** Barthel-index, Cobb fok szerinti mérés, VAS, VCref%, célskála.

5.2. Kimeneti jellemzők

Görbület mértékének változása (eredménynek tekinthető az 5 Cobb fokot meghaladó csökkenés, vagy a progresszió lassulása, a torziós jelek stagnálása, csökkenése); légzésfunkciós értékek javulása; fájdalommentesség; önellátási képesség javulása

A funkcionális status tükrében iskoláskorúaknál nyilatkozni a testnevelés besorolásról, (a testnevelő tanárral szükség szerint konzultálni kell a felelősség áttolás veszélye miatt)

A szakképzésben való részvételről az iskolaorvos kérésére javaslat adható, sz. sz. munkaképesség elbírálásában szakértői joggal felruházott intézetbe utalás javasolt.

6. Szakmai ajánlás

6.1. BNO1

M4000	Tartási kyphosis
M4010	Egyéb másodlagos kyphosis
M4020	Egyéb és nem meghatározott kyphosis
M4030	Lapos-hát syndroma
M4040	Egyéb lordosis
M4050	Lordosis, k.m.n.
M4100	Kisgyermekkori idiopathiás gerincferdülés
M4110	Fiatalkori idiopathiás gerincferdülés
M4120	Egyéb idiopathiás scoliosis
M4130	Mellkasi eredetű gerincferdülés
M4140	Ideg-izom-eredetű scoliosis
M4150	Egyéb másodlagos scoliosisok
M4180	A scoliosis egyéb formái
M4190	Scoliosis, k.m.n.
M4200	A gerinc juvenilis osteochondrosisa
M4210	A gerinc felnőttkori osteochondrosisa
M4290	A gerinc osteochondrosisa, k.m.n.
M4300	Spondylolysis
M4310	Spondylolisthesis
M4320	A gerinc egyéb ankylosisai
M4330	Recidiv atlantoaxialis subluxatio myelopathiával
M4340	Egyéb recidiv atlantoaxialis subluxatio
M4350	Egyéb visszatérő gerincizületi subluxatio
M4360	Ferdenyak
M4380	Egyéb meghatározott deformáló dorsopathiák

M4390	Deformáló dorsopathia, k.m.n.
M45H0	Spondylitis ankylopoetica
M4600	A gerinc enthesopathiái
M4610	Sacroileitis, m.n.o.
M4620	A csigolya osteomyelitise
M4630	A csigolyaközti porckorong (gennyes) fertőzése
M4640	Csigolyaközti porckorong-gyulladás, k.m.n.
M4650	Egyéb fertőzéses spondylopathiák
M4680	Egyéb meghatározott gyulladásos spondylopathiák
M4690	Gyulladásos spondylopathia, k.m.n.
M4700+	Arteria spinalis anterior és vertebralis compressiós syndroma (G99.2*)
M4710	Egyéb spondylosis myelopathiával
M4720	Egyéb spondylosis radiculopathiával
M4780	Egyéb spondylosis
M4790	Spondylosis, k.m.n.
M4800	Gerinccsatorna szűkület
M4810	Spondylosis hyperostotica [Forestier]
M4820	A processus spinosusok összeérése (kissing spine)
M4830	Traumás spondylopathia
M4840	A csigolyák fáradásos törése
M4850	Csigolya összeroppanás, m.n.o.
M4880	Egyéb meghatározott spondylopathiák
M4890	Spondylopathia, k.m.n.
M5080	Egyéb nyaki porckorong rendellenességek
M5090	Nyaki porckorong rendellenesség, k.m.n.
M5100+	Lumbalis és más intervertebralis discus rendell. myelopathiával
M5110	Lumbalis és más intervertebrális discus rendell. radiculopathiával
M5120	Egyéb meghatározott intervertebrális discus dislocatio
M5130	Egyéb meghatározott intervertebrális discus degeneratio
M5180	Egyéb meghatározott intervertebrális discus rendellenességek
M5190	Intervertebrális discus rendellenesség, k.m.n.
M5300	Cervicocranalis syndroma
M5310	Cervicobrachialis syndroma
M5320	Gerinc instabilitás
M5330	Sacrococcygealis rendellenességek, m.n.o.
M5380	Egyéb meghatározott dorsopathiák
M5390	Dorsopathia, k.m.n.
M9600	Álizület fúzió vagy arthrodesis után
M9610	Postlaminectomiás syndroma, k.m.n.
M9620	Besugárzás utáni kyphosis
M9630	Postlaminectomiás kyphosis
M9640	Műtét utáni lordosis
M9650	Besugárzás utáni scoliosis
M9660	Csonttörés ortopéd implant., izületi prot. vagy csontbeültetés után
M9680	Egyéb beavatkozás utáni csont izomrendszer rendellenességek
M9690	Beavatkozás utáni csont izomrendszeri rendellenesség, k.m.n.

M9910	Komplex subluxatio (csigolya)
M9920	A gerinccsatorna subluxatio okozta szűkülete
M9930	A gerinccsatorna csontos szűkülete
M9940	A gerinccsatorna kötőszövetes szűkülete
M9950	A gerinccsatorna intervertebralis discus-okozta szűkülete
M9960	Az intervertebralis foramenek csontos és subluxatiós szűkülete
M9970	Az intervertebralis foramenek kötőszövetes és discus okozta szűkülete
Q7630	Veleszületett scoliosis veleszületett csontrendellenesség miatt

6.2. BNO3

I9900	A keringési rendszer egyéb és nem meghatározott rendellenességei
M2420	Szalag-rendellenesség
M2440	Az izület visszatérő dislocatiója és subluxatiója
M2480	Egyéb meghatározott izületi működési zavarok, m.n.o.
M5400	A hát és a nyak területét érintő panniculitis
M5410	Radiculopathia
M5420	Cervicalgia
M5430	Ischias
M5440	Lumbago ischiassal
M5450	Derékfájás
M5460	Fájdalom háti gerinc területén
M5480	Egyéb hátfájdalom
M5490	Dorsalgia, k.m.n.
M6240	Izomcontractura
M9540	A mellkas és bordák szerzett deformitása
M9900	Segmentalis és somaticus dysfunctio
M9980	Egyéb biomechanikai károsodások
M9990	Biomechanikai károsodás, k.m.n.

6.3. FNO-k

b455	A terheléstolerancia funkciói
b740	Az izom-állóképesség funkciói
d240	A stressz és más pszichés terhek kezelése
d570	Egészségmegőrzés
b130	Energia és indíték funkciók
b152	Érzelmi funkciók
b280	Fájdalom érzése
b440	Légzési funkciók
b710	Az izületek mobilitási funkciói
b730	Izomerő-funkciók
b770	Járásminta-funkciók
d415	A testhelyzet megtartása
d430	Tárgyak emelése és hordozása
d920	Rekreáció és pihenés